

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 320/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. N. R. – N., Ž., zastúpeného advokátom JUDr. J. D., Advokátska kancelária, P., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 40 Cb 42/96-Db-312 zo 4. mája 2005 a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2007 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 256/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. N. R.. – N., o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2008 doručená sťažnosť Ing. N. R. – N., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“ alebo „navrhovateľ“), v ktorej namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 40 Cb 42/96-Db-312 zo 4. mája 2005 a rozsudkom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vydaným 10. októbra 2007 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 256/2005.

V predloženej sťažnosti sa uvádza, že po skončení spolupráce (vo forme konzorcia) sťažovateľa a jeho manželky s Ing. V. (ďalej len „odporca“) a jeho manželkou pri realizácii podnikateľskej činnosti (výroba pečiatok) pod spoločným obchodným menom N. v marci 1991 začal odporca používať toto obchodné meno v obchodnom styku sám a používal i grafické stvárnenie ochranej známky N. vo svojej prevádzke.

Sťažovateľ požiadal 25. marca 1991 Federálny úrad pre vynálezy o registráciu ochranej známky N. a jeho žiadosti bolo vyhovené 30. septembra 1992. Ani táto skutočnosť však nevedla odporcu k tomu, aby prestal používať predmetné obchodné meno.

Z tohto dôvodu sťažovateľ podal 9. júla 1993 krajskému súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia o zdržanie sa nekalosúťažného konania proti odporcovi. Krajský súd uznesením sp. zn. 43 Cb 1087/93 z 22. marca 1996 jeho návrhu vyhovel a uložil mu, aby najneskôr do 31. mája 1996 podal proti odporcovi návrh na začatie konania o ochrane svojich práv zabezpečených vydaným predbežným opatrením. Sťažovateľ návrhom z 20. mája 1996 uplatnil na krajskom súde svoje právo na náhradu škody za obdobie od 1. februára 1993 do 30. júna 1996 v sume 1 755 000 Sk s príslušenstvom spôsobenej používaním obchodného mena N. odporcom v obchodnom styku. Krajský súd v priebehu konania uznesením z 23. júna 1996 vyhovel návrhu sťažovateľa na pristúpenie odporcovej manželky ako ďalšej účastníčky konania na strane odporcu.

Počas konania odporca požiadal Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky o zaregistrovanie predmetnej ochranej známky iba s malou grafickou úpravou, ktorá bola zaregistrovaná 13. augusta 1999 „*aj na niektoré vybrané tovary a služby v zmysle platného medzinárodného triedníka*“, na ktoré mal platnú ochrannú známku už sťažovateľ. Sťažovateľ tvrdí, že odporcova ochranná známka sa však nevzťahovala na výrobu pečiatok.

Krajský súd medzitýmnym rozsudkom č. k. 40 Cb 42/96-177 zo 14. júna 2000 rozhodol, že základ sťažovateľovho žalobného návrhu nie je opodstatnený. V rámci dokazovania v konaní totiž zistil, že odporca bol podľa zákona č. 105/1990 Zb.

o súkromnom podnikaní občanov rozhodnutím Mestského národného výboru v Ž. zo 17. októbra 1990 zaregistrovaný ako podnikateľ s obchodným menom N. okrem iného aj v oblasti výroby a predaja pečiatok. Manželka odporcu tiež podnikala aj v oblasti maloobchodu s pečiatkami a kvetmi pod obchodným menom V. V. – N., na základe rozhodnutia Obvodného úradu Ž. z 10. januára 1994.

Berúc do úvahy zistenia o dátume registrácie sťažovateľovej ochrannej známky krajský súd vyvodil, že *„prednosť (prioritu) má právo žalovaného na ochranu svojho obchodného mena, pretože vzniklo skôr. Aj používanie zapísanej ochrannej známky môže totiž byť konaním proti dobrým mravom súťaže a teda konaním nekalej súťaže.“*. Z týchto dôvodov krajský súd nepriznal ochranu sťažovateľovi a vzhľadom na súvislosti medzi vzťahom sťažovateľa a odporcu na jednej strane a sťažovateľa a manželky odporcu na strane druhej konštatoval neopodstatnenosť základu sťažovateľovho návrhu aj proti manželke odporcu.

Proti medzitémnému rozsudku krajského súdu podal 27. júla 2000 sťažovateľ odvolanie, ktoré založil na tvrdení, že *„prvostupňový súd sa mylí, keď vyššiu ochranu poskytuje obchodnému názvu, ktoré si podnikateľ uvedie do živnostenského oprávnenia ako názvu chránenému ochrannou známkou ...“*.

Najvyšší súd uznesením z 24. septembra 2001 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obo 256/2000 napadnutý medzitémny rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že *„neobstojí právny názor krajského súdu, že žalovaní požívajú absolútnu právnu ochranu svojho obchodného mena podľa § 9 ods. 1 Obch. zák., aj keď je to totožné s ochrannou známkou žalobcu. V danom prípade nie je relevantná priorita žalovaného na označenie N., lebo ochranná známka žalobcu používanie tohto označenia žalovanými vylučuje.“*. Vzhľadom na to najvyšší súd vyslovil právny názor, že *„do základu žaloba je opodstatnená a preto bude úlohou krajského súdu, aby v ďalšom konaní skúmal oprávnenosť žaloby na zaplatenie náhrady škody, resp. na výšku uplatnenej žalobcom“*.

V nasledujúcom priebehu konania sťažovateľ predložil krajskému súdu znalecký posudok Ing. M. L. z 2. mája 2005, v ktorom bola za obdobie od 1. februára 1993 do 31. decembra 1996 vyčíslená škoda pre prípad zisteného neoprávneného používania ochrannej známky sťažovateľa v sume 2 475 781 Sk.

Krajský súd rozsudkom č. k. 40 Cb 42/96-312 zo 4. mája 2005 žalobu sťažovateľa zamietol. Vychádzal pritom zo záväzného právneho názoru najvyššieho súdu o porušovaní sťažovateľových práv z ochrannej známky, po vykonanom rozsiahlom dokazovaní však dospel k záveru, že sa sťažovateľovi „*nepodarilo v konaní preukázať existenciu príčinnej súvislosti medzi označením prevádzok odporcov ... názvom N. ... a poklesom objednávok pečiatok a reprografických prác zo strany zákazníkov u navrhovateľa a ani tú skutočnosť, že sa tak stalo výlučne v dôsledku ich protiprávnej činnosti. Ušlý zisk je majetková ujma vyjadriteľná v peniazoch, ktorá na rozdiel od skutočnej škody spočíva v tom, že v dôsledku škodnej udalosti nedošlo ku zväčšeniu majetku poškodeného, ktorý mohol poškodený odôvodnene, t. j. preukázateľným spôsobom, s prihliadnutím k obvyklej pravidelnej obchodnej činnosti očakávať. Pre jeho priznanie preto nestačí navrhovateľom uvedený hypotetický ušlý zisk, ale musí sa vždy jednať o zisk, ktorý sa dal za sporné obdobie reálne očakávať s prihliadnutím na všetky okolnosti a skutočnosti, ktoré podnikateľské riziko so sebou prináša. Takéto tvrdenie nesie so sebou povinnosť vierohodného preukázania zo strany poškodeného, na ktoré je dôkazné bremeno.*“. Podľa názoru krajského súdu sťažovateľ „*na preukázanie reálnej výšky ušlého zisku, ale ani pre náhradu škody, nedoložil súdu žiadne vierohodné dôkazy*“.

Následne v odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd podrobne popísal svoje úvahy pri hodnotení vykonaných dôkazov a skutkové závery, ku ktorým dospel. Poukázal pritom predovšetkým na dôkazy, ktoré svedčili v prospech záveru, že na zníženom podnikateľskom úspechu sťažovateľa sa nepodieľalo výlučne protiprávne konanie odporcu a jeho manželky spočívajúce v porušovaní práv sťažovateľa plynúcich z ochrannej známky, ale hlavne nárast počtu podnikateľských subjektov v meste Ž. v spornom období zaoberajúcich sa rovnakým predmetom podnikania ako sťažovateľ, čo logicky v dôsledku podnikateľskej súťaže prinieslo sťažovateľovi nižšie tržby. Krajský súd tiež zdôraznil, že sťažovateľ „*nepreukázal ani to, akú aktivitu vyvinul a akú snahu prejavil na to,*

aby pečiatky sám vyrábal a predával tak, aby dosiahol očakávaný zisk. Nepredložil súdu žiadne propagačné, inzertné alebo reklamné materiály, aby z nich bolo zrejmé, že sa o získanie zákazníkov maximálne snažil. Naopak zo znaleckého posudku Ing. L. vyplýva, že výšku škody, ktorú za roky 1993 až 1996 vyčíslil, ani znalec vierohodne nezistil, pretože tak ako to uvádza na strane 5, stanovil túto len odhadom.“.

Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozsudku vysporiadal s návrhmi sťažovateľa na ustanovenie znalca z odboru ekonomiky a z odboru ochranných znáмок tak, že ich neakceptoval, a znalcov neustanovil. Znalec z odboru ekonomiky by podľa názoru krajského súdu *„nemal základné vstupné údaje, ktoré odporcovia ... nepredložili s odôvodnením, že doklady sú skartované. Použiť ako základ pre výpočet ušlého zisku dosiahnuté tržby navrhovateľa a jeho manželky sa nejavilo súdu ako dostatočne objektívne o to skôr, že navrhovateľ na poslednom pojednávaní uviedol, že vo výrobe pečiatok nepodniká už dlhšiu dobu. Rovnako nemalo význam určovať na posúdenie výšky ušlého zisku znalca z odboru ochranných znáмок, ktorá je podľa názoru súdu znalcom – špecialistom na posúdenie prvkov zhodnosti, resp. zameniteľnosti dvoch príp. viacerých ochranných znáмок a nie na určenie výšky ušlého zisku ...“.*

Krajský súd tak vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno, čo sa týka výšky škody v podobe ušlého zisku, čo muselo viesť k zamietnutiu žaloby.

Rozsudok krajského súdu napadol sťažovateľ odvolaním z 30. júna 2005, v ktorom poukázal na skutočnosť, že *„zo spisového materiálu je preukázané, že odporcovia konali protiprávne, ak používali ... obchodné označenie navrhovateľa, čím jednoznačne poškodili navrhovateľa a vyvolali dojem, že zákazníci kupujú výrobky navrhovateľa. V dôsledku toho takýmto spôsobom odčerpávali zisk navrhovateľovi z predaja jeho výrobkov a služieb.“.*

K hodnoteniu predloženého znaleckého posudku Ing. L. krajským súdom sťažovateľ uviedol, že znalec *„vypracoval znalecký posudok na vyčíslenie výšky škody porovnávacou metódou, ktorá je štandardnou metódou na vypracovávanie znaleckých posudkov*

v prípadoch, kedy znalec nemá k dispozícii všetky potrebné doklady a je plne v intenciách príslušných právnych predpisov na vypracovávanie znaleckých posudkov“. Podľa sťažovateľa mu „skutočnosť, že odporca nepredloží potrebné údaje s odôvodnením, že sú skartované, čo môže byť v danom prípade účelové tvrdenie, nemôže byť na ujmu ...“.

Postoj krajského súdu k jeho návrhu na ustanovenie znalca z odboru ekonomiky a z odboru ochranných známkov zhodnotil sťažovateľ poukazom na znalca Ing. L., ktorý je znalcom *„pre odbor priemyselné vlastníctvo a odvetvie patenty a vynálezy /v strojárstve a elektrotechnike/, priemyselné vzory, ochranné známky a značky“*, pričom *„je oprávnený a spôsobilý vykonávať komplexné technické a ekonomické posúdenie“*.

Najvyšší súd rozsudkom z 10. októbra 2007 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 256/2005 napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. V odôvodnení rozsudku uviedol, že konaním odporcu a jeho manželky *„neboli naplnené pojmové znaky nekalosúťažného konania v zmysle generálnej klauzuly (§ 44 OBZ), pretože s prihliadnutím na všetky okolnosti ich konanie neposúdil ako odporujúce dobrým mravom súťaže“*. Najvyšší súd tu poukázal na zistenia krajského súdu, že odporca mal dodatok N. k svojmu menu a priezvisku zapísaný ako prvý (24. mája 1990) a sťažovateľ si *„bez jeho vedomia podal dňa 27.3.1991 prihlášku ochrannej kombinovanej známky N. pre výrobky a služby na Federálny úrad pre vynálezy ...“*.

Najvyšší súd sa taktiež stotožnil so záverom krajského súdu, že sťažovateľovi sa nepodarilo preukázať príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a protiprávnym konaním odporcu a jeho manželky. Vychádzal pritom zo skutkového zistenia, že sťažovateľ *„opustil spoločnú prevádzku na M. ulici v Ž. v tejto prevádzke naďalej podnikali obaja žalovaní s nezmeneným predmetom činnosti, teda pokračovali najmä vo výrobe a predaji pečiatok. Svoje výrobky, ani ich obal pritom neoznačovali ochrannou známkou ... označenie N. zostalo iba na pôvodne spoločnej prevádzke. Nebolo preukázané, že zákazníci si naďalej zadávali výrobu pečiatok na Mydlárskej ulici, teda u žalovaných, preto, že mala označenie N., ale skôr preto, že išlo o zabehnutú a známu prevádzku.“*. S ohľadom na tieto závery podľa názoru najvyššieho súdu *„nemalo opodstatnenie nariadiť znalecké dokazovanie na ustálenie výšky ušlého zisku ...“*.

Z obsahu odôvodnenia sťažnosti doručenej sťažovateľom ústavnému súdu možno vyvodiť, že k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa jeho názoru došlo tým, že najvyšší súd svojím rozsudkom z 10. októbra 2007 nenapravil pochybenia, ktorých sa mal podľa sťažovateľa dopustiť krajský súd. Pochybenia spočívali predovšetkým v nepripustení dôkazov navrhnutých sťažovateľom krajskému súdu, ktoré mali smerovať k preukázaniu spôsobenej škody. Krajský súd sa znaleckým posudkom Ing. L., ktorý si dal vypracovať sám sťažovateľ, „*vôbec nezaoberal a na pojednávaní 4.5.2005 odmietol opakovane moju požiadavku na určenie znalca čím sa dopustil závažného porušenia §-u 120 a následne OSP ... Zamietnutie môjho nároku na náhradu škody odôvodnil tým, že som nezvládol dôkazné bremeno. Pravdou je však, že súd neakceptoval moje návrhy k zisteniu spôsobenej škody, prehliadal predložené dôkazy o používaní odporcom mojej ochrannej známky v oblasti označenia prevádzky, reklame, nálepk na hotových pečiatkach a pod., spochybňoval stanovisko Najvyššieho súdu o mojom výlučnom práve používať ochrannú známku N., uviedol v rozsudku množstvo nepravdivých údajov.*“.

Sťažovateľ uviedol, že napadnutý potvrdzujúci rozsudok najvyššieho súdu „*je nezákonný, lebo je v rozpore s ustanovením §-u 15 ods. 1 zák. 174/1988 Zb., ďalej s §-om 53 Obch. zák. a §-om 120 a násl. OSP ako aj v rozpore so stanoviskom Najvyššieho súdu SR, ktoré v tomto spore vyslovil vo svojom uznesení č. 3 Obo 256/2000 zo dňa 24.9.2001*“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po meritórnom prerokovaní jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Zrušil rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 5 Obo 256/2005 zo dňa 10. októbra 2007.

2. Zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 40 Cb 42/96-Db-312 zo dňa 4. mája 2005 a prikázal mu vo veci konať za účelom zistenia škody spôsobenej navrhovateľovi.

3. Zaviazal Najvyšší súd Slovenskej republiky na zaplatenie právneho zastúpenia sťažovateľa za dva právne úkony vo výške 33.356,- Sk do rúk J. D. – advokáta v P.“

II.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K posudzovanej sťažnosti ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že pri jeho rozhodovaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sa uplatňuje viazanosť sťažnostným návrhom (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Z formulácie petitu predloženej sťažnosti nevyplýva, že by sťažovateľ žiadal vyslovenie porušenia niektorého zo svojich práv alebo slobôd, ktoré má na mysli čl. 127 ods. 1 ústavy. Požaduje iba zrušenie označených rozhodnutí všeobecných súdov. Z koncepcie čl. 127 ods. 1 a 2 ústavy ústavný súd vyvodzuje záver, podľa ktorého zrušenie napadnutého rozhodnutia prichádza do úvahy, len ak sťažovateľ žiada súčasne aj vyslovenie porušenia niektorého z práv alebo slobôd uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy týmto rozhodnutím.

V súvislosti s nedostatkami vo formulácii sťažnostného petitu ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom tak, ako to vyžaduje zákon o ústavnom súde.

Ústavný súd však berúc do úvahy obsah predmetnej sťažnosti i jej formálne označenie dospel k jednoznačnému záveru, že sťažovateľ namieta porušenie základného

práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutiami všeobecných súdov konkretizovanými v sťažnostnom návrhu, a preto sa v rámci predbežného prerokovania touto námietkou zaoberal. Pritom prihliadol i na výsledok, ku ktorému viedlo predbežné prerokovanie podanej sťažnosti.

Sťažovateľ v podanej sťažnosti namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu okrem iného aj rozhodnutím krajského súdu v označenom konaní. Ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru (IV. ÚS 65/02, II. ÚS 147/02, II. ÚS 148/02, IV. ÚS 128/04), ktorou vyvodzuje z čl. 127 ods. 1 ústavy dôsledné uplatňovanie princípu subsidiarity brániaceho ústavnému súdu poskytovať ochranu právam uvedeným v tejto ústavnej norme, ak poskytovanie takej ochrany prináleží inému súdu.

V okolnostiach posudzovaného rozhodnutia krajského súdu možno jednoznačne konštatovať, že ochranu sťažovateľom označenému základnému právu na súdnu ochranu, ktorého porušenie namieta, bol oprávnený poskytnúť, a na základe sťažovateľom podaného odvolania aj poskytol, najvyšší súd v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku - odvolaní. Preto v tejto časti ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa vzhľadom na nedostatok svojej právomoci na rozhodovanie o nej.

V súvislosti s tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu rozsudkom najvyššieho súdu z 10. októbra 2007 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 256/2005, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Vzhľadom na charakter námietok sťažovateľa obsiahnutých v odôvodnení jeho sťažnosti bolo nevyhnutné, aby sa ústavný súd zaoberal napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu v kontexte a vo vzájomnej súvislosti s prvostupňovým rozsudkom krajského súdu. Ak by totiž rozhodnutie krajského súdu, resp. jeho postup pred vydaním rozsudku bolo poznačené ústavne neakceptovateľným pochybením, potom nezjednanie nápravy najvyšším súdom v rámci konania o podanom odvolaní by bolo spôsobilé založiť právomoc ústavného súdu na konštatovanie porušenia označeného základného práva sťažovateľa napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.

Krajskému súdu sťažovateľ vytýkal predovšetkým spôsob, akým tento viedol proces dokazovania. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho označeného základného práva došlo hlavne v dôsledku toho, že krajský súd neakceptoval jeho návrhy na vykonanie niektorých dôkazov, ale aj v dôsledku spôsobu hodnotenia znaleckého posudku Ing. L., ktorý si sťažovateľ obstaral sám a následne ho krajskému súdu na podporu svojich tvrdení predložil.

K nevykonaniu sťažovateľom navrhnutých dôkazov ústavný súd poukazuje na znenie ustanovenia § 120 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) ukladajúceho povinnosť (ale zároveň i právo) účastníkov konania označiť dôkazy na podporu svojich tvrdení, ktorého druhá veta dáva konajúcemu súdu oprávnenie rozhodnúť, ktoré z označených dôkazov vykoná. Prirodzene, toto oprávnenie súdu nesmie v žiadnom prípade prerásť do svojvôle, a preto rešpektovanie základného práva na súdnu ochranu je v prípade využitia uvedeného oprávnenia konajúceho súdu kontrolovateľné hlavne odôvodnením súdneho rozhodnutia, ktoré musí splniť

požiadavky kladené naň ustanovením § 157 ods. 2 OSP. Spomedzi nich v súvislosti s dôkaznými návrhmi sťažovateľa treba poukázať hlavne na požiadavku, aby odôvodnenie súdneho rozhodnutia vysvetľovalo aj dôvody, pre ktoré súd nevykonal navrhnuté dôkazy. V nadväznosti na to má súd dbať, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé.

Ústavný súd z odôvodnenia rozsudku krajského súdu zo 4. mája 2005 zistil, že tento podrobne zdôvodnil, prečo nenariadil sťažovateľom navrhnuté znalecké dokazovanie, keď uviedol, že znalec z odboru ekonomiky by „nemal základné vstupné údaje, ktoré odporcovia ... nepredložili s odôvodnením, že doklady sú skartované. Použiť ako základ pre výpočet ušlého zisku dosiahnuté tržby navrhovateľa a jeho manželky sa nejavilo súdu ako dostatočne objektívne o to skôr, že navrhovateľ na poslednom pojednávaní uviedol, že vo výrobe pečiatok nepodniká už dlhšiu dobu. Rovnako nemalo význam určovať na posúdenie výšky ušlého zisku znalca z odboru ochranných známok, ktorá je podľa názoru súdu znalcom – špecialistom na posúdenie prvkov zhodnosti, resp. zameniteľnosti dvoch príp. viacerých ochranných známok a nie na určenie výšky ušlého zisku ...“.

Okrem toho, priznaniu práva na náhradu škody sťažovateľovi bránila aj jeho neschopnosť preukázať v konaní príčinnú súvislosť medzi prípadnou škodou a protiprávnym konaním odporcu a jeho manželky. Z tohto dôvodu by znalecké posudky, ktorých cieľom podľa sťažovateľa malo byť čo najpresnejšie vyčíslenie vznikutej škody, neprinesli krajskému súdu poznatky spôsobilé zásadne ovplyvniť jeho záverečný úsudok o predmete sporu. V občianskom súdnom konaní má konajúci súd zohľadňovať aj zásadu hospodárnosti a efektívnosti konania, ktorú v posudzovanom prípade krajský súd správne uprednostnil pred dôkaznými návrhmi sťažovateľa. Ak totiž súd v procese dokazovania objasní skutočný stav veci do tej miery, ktorá mu umožňuje utvoriť si obraz o predmete konania jednoznačným a nezvratným spôsobom, niet dôvodu konanie predlžovať a robiť ho nákladnejším iba preto, že účastníci navrhujú ďalšie dôkazy, ktoré už žiadne nové poznatky do prípadu nemôžu priniesť. Preto odmietnutie navrhnutých dôkazov v takom prípade nemôže predstavovať porušenie práva účastníka konania navrhovať dôkazy na podporu svojich tvrdení, a tým aj porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu, ktoré je týmto návrhovým právom v procese dokazovania konkretizované.

Hodnotenie predloženého znaleckého posudku Ing. L. krajským súdom ústavný súd považuje za zodpovedajúce všetkým zásadným požiadavkám, ktoré na hodnotenie dôkazov procesno-právne predpisy kladú. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že v znaleckom posudku bola výška škody stanovená iba odhadom. Ak preto sťažovateľ v odvolaní podanom proti prvostupňovému rozsudku namietal, že porovnávací metóda použitá pri vyhotovení tohto posudku je v súlade s príslušnými právnymi predpismi a je metódou štandardnou, ústavný súd zdôrazňuje, že ani krajský súd, ani najvyšší súd ako súd odvolací nijako použitie uvedenej metódy z hľadiska dôkaznej sily vypracovaného znaleckého posudku nespochybnili. Avšak použitie právom dovolenej metódy pri vypracovaní znaleckého posudku nemôže a priori garantovať jeho vierohodnosť v každom prípade.

Ustanovenie § 132 OSP totiž priznáva konajúcemu súdu právo hodnotiť dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom je súd povinný starostlivo prihliadať na všetko, čo počas konania vyšlo najavo. Spochybnenie dôkaznej sily znaleckého posudku Ing. L. poukazom krajského súdu na určenie výšky škody odhadom vychádzalo zo samostatného posúdenia poznatku získaného z tohto posudku ako z dôkazného prostriedku. Toto spochybnenie však krajský súd vyvodil aj z hodnotenia uvedeného dôkazu v súvislosti s inými poznatkami, ku ktorým krajský súd v konaní dospel. Išlo predovšetkým o rozšírenie podnikateľského súťažného prostredia v meste Ž. v čase, keď ku vzniku škody malo dôjsť. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že v spornom období sa v meste Ž. objavilo „*viacero podnikateľov, ktorí vyrábali a predávali pečiatky, čo mohlo mať tiež vplyv na výšku ziskov*“, ktoré sťažovateľ dosiahol. Krajský súd v odôvodnení uviedol aj obchodné mená týchto podnikateľov.

Ďalej krajský súd poukázal na pasivitu sťažovateľa pri vyvíjaní úsilia o získanie zákazníkov. Rovnako tak výsledok hodnotenia dokazovania prehľadom dodávok telíčok pečiatok od troch dodávateľov priviedol krajský súd k záveru, „*že na preukázanie navrhovateľom očakávaného predaja pečiatok o 1500 ks viac vyrobených podľa tvrdenia navrhovateľa odporcami ... mesačne oproti množstvu, ktoré v skutočnosti vyrobil a predal navrhovateľ, takéto dôkazy nestačia. Súd z týchto dôkazov nemohol zistiť žiadne ďalšie*

rozhodujúce údaje ani o navrhovateľovej výrobe a predaji pečiatok a ani o predaji pečiatok vyrobených a odpredaných odporcami ... O tom, že by boli odporcovia skutočne vyrobili a predali pečiatky za celé sporné obdobie v množstve deklarovanom navrhovateľom, nedoložil tento žiadne relevantné dôkazy.“.

Všetky uvedené poznatky prispeli k tomu, že krajský súd správne hodnotil vierohodnosť predloženého znaleckého posudku Ing. L. ako veľmi slabú a nedostatočnú na preukázanie výšky škody.

Skúmanie časových súvislostí zapisovania obchodných mien účastníkov predmetného konania s dodatkom N. a registrácie ochranných známk, ktoré realizoval krajský súd a ktoré malo smerovať k jednoznačnému záveru o súlade alebo nesúlade konania odporcov s ustanoveniami právnych predpisov chrániacich obchodné meno a práva vyplývajúce z ochrannej známky, bolo bezpochyby v prvotnej fáze dokazovania namieste, avšak predovšetkým s ohľadom na dôvody zamietnutia žaloby sťažovateľa (nepreukázanie príčinnej súvislosti, nevierohodné zdôvodnenie uplatňovanej výšky škody) je ústavný súd toho názoru, že prípadné nedostatky v zisťovaní účastníka, ktorý mal obchodné meno N. zapísaný ako prvý a ochrannú známku s týmto nápisom registrovanú ako prvú, neboli spôsobilé ovplyvniť výsledok konania, a tak v konečnom dôsledku ani svojou mierou zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu.

Sťažovateľ v podanej sťažnosti taktiež dôvodil, že krajský súd nerešpektoval právny názor najvyššieho súdu vyslovený v jeho uznesení z 24. septembra 2001 (sp. zn. 3 Obo 256/2000). Ústavný súd z tohto uznesenia zistil, že právny názor najvyššieho súdu smeroval výlučne ku konštatovaniu opodstatnenosti základu žalobného nároku, ktorý vyplýval zo zistenia protiprávneho konania odporcu. Obsah odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu z 24. septembra 2001 dokazuje, že tento nevyslovil žiadny právny názor o výške vzniknutej škody ani o príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním odporcov a vzniknutou škodou. Dôvodom zamietavého rozhodnutia krajského súdu v merite veci však bolo práve nepreukázanie týchto podmienok priznania práva na náhradu škody sťažovateľom.

Z odvolania sťažovateľa podaného proti rozsudku krajského súdu ústavný súd zistil, že väčšina odvolacích námietok smerovala práve proti kvalite dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom. Ústavný súd je toho názoru, že v týchto otázkach krajský súd dôsledne rešpektoval všetky zásady občianskeho súdneho procesu konkretizujúce vo fáze dokazovania základné právo sťažovateľa ako účastníka konania na súdnu ochranu (predovšetkým zásada kontradiktórnosti i zásada voľného hodnotenia dôkazov). Preto najvyššiemu súdu ako súdu odvolaciemu postačovalo pri rozhodovaní o podanom odvolaní vyjadriť stotožnenie sa s právnymi závermi krajského súdu a poukázať na dôvody obsiahnuté v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa, ktoré ho viedli k hodnoteniu dôkazov navrhnutých sťažovateľom a k reakcii na ďalšie sťažovateľove dôkazné návrhy takým spôsobom, aký podrobne vo svojom prvostupňovom rozsudku popísal. Najvyšší súd nepotreboval na rozhodnutie o podanom odvolaní vykonať žiadne ďalšie dokazovanie, pretože postačovalo vychádzať zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa. V tejto súvislosti ústavný súd konštantne judikuje, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Ústavný súd posudzujúc tak odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového i odvolacieho súdu ako jeden celok nezistil v rozsudku najvyššieho súdu žiadne nedostatky signalizujúce prípadnú arbitrárnosť alebo zjavnú neodôvodnenosť jeho vyvođených názorov, čo štandardne považuje za jediné dôvody, pri zistení ktorých je oprávnený v rámci meritórneho prejednávania posudzovanej sťažnosti preskúmať skutkové a právne závery všeobecných súdov, ktoré ich pri a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu (I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

To vedie ústavný súd k záveru, že neexistuje žiadna ústavne relevantná súvislosť medzi označeným právom sťažovateľa a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, preto v tejto časti odmietol predmetnú sťažnosť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími požiadavkami formulovanými sťažovateľom v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2008